

Vuoden 2022 talousarviossa tytäryhtiöille asetettavat tavoitteet

Konserni- ja henkilöstöjaosto 21.10.2021 § 29

Valmistelija: Hallintojohtaja Liisa Salo

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ja -suunnitelma ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet.

Talousarvio on valtuuston keskeinen toiminnan ohjausväline. Talousarviossa hyväksytään sekä kunnalle että konsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja turvaavat edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet.

Talousarviossa asetetaan siis tytäryhtiöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tytäryhtiöiden varsinainen talousarvion laadinta ja hyväksyntä kuuluvat yhtiön hallituksille. Valtuuston asettamat tavoitteet ovat keskeinen tytäryhtiöiden toiminnan ohjausväline ja siten omistajanohjausta.

Tavoitteiden on oltava mittattavia ja niille tulee asettaa tavoitetaso. Toiminnallisissa tavoitteissa tulee huomioida yhtiön toimiala, joten tavoitteet voivat olla hyvinkin erityyppisiä eri yhtiöissä. Talouden tavoitteet ovat osittain samoja eri yhtiöille, mutta tavoitetasossa tulee ottaa huomioon yhtiön toimiala ja nykyinen tilanne mitattavan tekijän suhteen. Tämän vuoksi eri yhtiöiden tavoitetasoissa saattaa olla eroja. Lisäksi yhtiöille tulee antaa aikaa tavoitetason saavuttamiseen.

Seuraavia taloudellisia tavoitteita mittareineen voidaan asettaa kaikille tytäryhtiöille:

Yhtiön vakavaraisuus paranee:

- Omavaraisuusaste, joka kuvaa yrityksen oman pääoman osuutta sen rahoituksesta. Omavaraisuusaste on erinomainen, mikäli se on yli 50 % ja normaali / hyvä, jos se on 30 - 50 %. Alle 30 % omavaraisuusaste on varsin alhainen.
- Nettovelkaantumisaste, joka kuvaa yrityksen velkaantuneisuutta. Nettovelkaantumisaste on erinomainen, kun tunnusluvun arvo on alle 10 % hyvä, kun arvo on 10 - 60 % tyydyttävä, kun arvo on 120 - 200 % ja heikko, kun arvo on yli 200 %.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä:

- Quick ratio, joka kuvaa yrityksen likvidien varojen suhdetta lyhytaikaisiin (alle vuoden) velkoihin. Quick ratio on erinomainen, jos se on yli 1, normaali, jos se on 0,5 - 1, ja heikko, jos tunnusluvun arvo on alle 0,5.

Yhtiön tulo-rahoitus riittää lainojen maksamiseen ja korvausinvestointeihin:

- Rahoitustulos, joka kuvaa yrityksen kykyä suoriutua liiketoiminnan tuloksella lainojen takaisinmaksusta sekä käyttöpääoman ja investointien tulo-rahoituksesta. Jos rahoitustulos on positiivinen, suoriutuu yritys em. erien hoidosta. Jos rahoitustulos on negatiivinen, joutuu yritys käyttämään lyhytaikaista lainaa tai muuta järjestelyä em. erien hoitamiseen.

Yleisesti kuntataloutta tarkastellaan yhä enenevässä määrin konsernin tunnuslukuihin perustuen, joten myös kaupunkikonsernin talouden tunnusluvuille on syytä asettaa tavoitteet. Tunnuslukutavoitteet asetetaan tarkoituksena varmistaa konsernin talouden tasapaino. Koko konsernille asetettaviin tunnuslukutavoitteisiin on otettu mukaan myös kolme kriisikuntamittarien mukaista tunnuslukua, eli

- konsernin vuosikate % poistoista, jonka kriittinen raja-arvo on 80 %
- asukasta kohti laskettu kunnan konsernitalinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä, mikä ei saa ylittää kaikkien kuntien konsernitalinpäätösten lainojen ja vuokravastuiden keskimääräistä määrää yli 50 %:lla. Kriisikuntakriteerin mukainen luku määräytyy kaikkien kuntakonsernien talinpäätösten mukaan jälkikäteen, joten tarkkaa euromäärää ei pystytä talousarviovaiheessa esittämään. Tavoite on määritelty kuntien vuoden 2020 talinpäätöstietoihin perustuen.
- kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate, joka tulee olla vähintään 0,8.

Edellä mainittuja kriisikuntamittareita sovelletaan vuodesta 2022 alkaen vuosien 2020 ja 2021 talinpäätöstiedoista.

Tytäryhtiöiden ja Kuntayhtymä Kaksineuvoisen tavoitteet on valmisteltu yhteistyössä ao. yhteisöjen kanssa.

Kaupunkikonsernin tunnuslukutavoitteet sekä tytäryhtiö- / yhtiöryhmäkohtaiset tavoitteet on koottu liitteenä olevaan asiakirjaan.

Kaupunginjohtajan esitys:

Konserni- ja henkilöstöjaosto esittää vuoden 2022 talousarvioon kaupunkikonsernille asetettavaksi tunnuslukutavoitteet ja tytäryhtiöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet liitteen mukaisesti. Valtuusto päättää tavoitteista talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Päätös:

Konserni- ja henkilöstöjaosto hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
